

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 10. november 2021

Sag 17/2021

A kærer Vestre Landsrets kendelse af 20. januar 2021 i sagen:

Anklagemyndigheden

mod

T1

(advokat Mette Grith Stage)

og

T2

(advokat Alexander Nyborg Christensen)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Vestre Landsrets 6. afdeling den 20. januar 2021.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen og Lars Apostoli.

Påstande

A har principalt nedlagt påstand om, at han skulle have været indkaldt til at afgive forklaring for Vestre Landsret i sagen, subsidiært at han skulle have været fremstillet, således at han kunne have overværet retsmødet i Vestre Landsret den 27. januar 2021.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om afvisning, subsidiært at Vestre Landsrets kendelse stadfæstes.

Sagsfremstilling

A er tiltalt for bl.a. manddrab efter straffelovens § 237 ved som medlem af Loyal To Familia og som led i en verserende bandekonflikt at have dræbt B.

Pistolen, der angiveligt blev anvendt til drabet, blev forinden drabet opbevaret i et skur hos T2, der sammen med T1 blev tiltalt for våbenbesiddelse, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1.

Kæremålet angår straffesagen mod T1 og T2, der var tiltalt for overtrædelse af bl.a.:

”... straffelovens § 192 a, stk. 1... ved ... i forening og efter fælles forståelse, dels med hinanden og dels med A, under særligt skærpende omstændigheder... at have opbevaret og været i besiddelse af en pistol i sat et fyldt magasin... hvorfra T1 medtog den og efterfølgende overgav den til A.”

Den 20. maj 2020 blev T1 og T2 dømt for forholdet ved Retten i Kolding. Det fremgår af retsbogen, at A og hans forsvarer var mødt til hovedforhandlingen.

Under ankesagens forberedelse ved Vestre Landsret anmodede A om at blive afhørt til hovedforhandlingen, subsidiært at blive fremstillet med henblik på at overvære hovedforhandlingen den 27. januar 2021.

Den 20. januar 2021 afslog Vestre Landsret As anmodninger ved følgende kendelse:

”K E N D E L S E:

Advokat Tyge Trier har som beskikket forsvarer for A anmodet om, at A indkaldes til at afgive forklaring for landsretten i nærværende straffesag, subsidiært at A overværer retsmødet den 27. januar 2021.

Anklagemyndigheden har protesteret imod anmodningerne og har til anmodningen om, at A overværer retsmødet, henvist til, at det vil være forbundet med uforholdsmæssigt besvær at fremstille ham, jf. retsplejelovens § 748, stk. 1, 4. pkt.

Landsretten bemærker, at hverken anklagemyndigheden eller de beskikkede forsvarer for de tiltalte i denne sag har anmodet om indkaldelse af A til at afgive forklaring, at forsvarerne har meddelt, at de ikke har noget ønske om at føre A, der heller ikke var indkaldt som vidne for byretten, som vidne for landsretten, og at A i øvrigt ikke er tiltalt i denne ankesag.

Der er herefter ikke noget grundlag for at indkalde A til at afgive forklaring for landsretten i nærværende ankesag. Advokat Tyge Triers anmodning om, at A indkaldes til at afgive vidneforklaring imødekommes derfor ikke.

Vedrørende advokat Tyge Triers subsidiære anmodning om, at A overværer retsmødet den 27. januar 2021, bemærker landsretten, at han efter det oplyste er varetægtsfængslet

i en anden sag, og at anklagemyndigheden har oplyst, at det efter trusselsbilledet vil kræve i alt 10 betjente til at varetage transporten og bevogtningen af A, hvis han skal fremstilles. Nærværende sag angår to tiltalte, som er varetægtsfængslet, og som således skal fremstilles til hovedforhandlingen. På den baggrund er det efter en samlet vurdering, herunder af de gældende restriktioner i anledning af corona pandemien, forbundet med et uforholdsmæssigt besvær at lade A fremstille og overvære retsmødet, jf. retsplejelovens § 748, stk. 1, 4. pkt.

Landsretten tager derfor ikke advokat Tyge Triers anmodning om, at A fremstilles, således at han kan overvære retsmødet den 27. januar 2021, til følge, jf. herved retsplejelovens § 748, stk. 1, 4. punktum.

T h i b e s t e m m e s

Advokat Tyge Triers anmodning om, at A indkaldes til at afgive forklaring for landsretten i nærværende straffesag, imødekommes ikke.

Advokat Tyge Triers anmodning om, at A fremstilles, således at han kan overvære retsmødet den 27. januar 2021, tages ikke til følge.”

Den 27. januar 2021 afholdt Vestre Landsret hovedforhandling i sagen og afsagde dom. Det fremgår af retsbogen, at As forsvarer var mødt til hovedforhandlingen.

Landsretten frifandt T1, mens byrettens dom over T2 blev stadfæstet, og han blev idømt fængsel i 2 år og 3 måneder. Dog fandt landsretten det ikke bevist, at besiddelsen af pistolen skete i forening med og efter fælles forståelse med A. Det fremgår af dommen bl.a.:

”Landsrettens begrundelse og resultat

...

[T2] har endvidere forklaret, at han lagde pistolen tilbage i det uaflåste skur, hvor han havde hentet pistolen, efter at han havde undersøgt pistolen ved spisebordet i stuen og konstateret, at den var skarpladt. C har forklaret, at hun ringede til A samme dag, som hendes mand, tiltalte T2, havde fundet pistolen, idet A ”åbenbart havde lagt noget i deres skur, som han ikke skulle have lagt der”, og at hun bad A fjerne pistolen. Tiltalte T2 vidste efter sin forklaring også, at det var pistolen, som A spurgte efter, da A dagen efter kom. Landsretten lægger på den baggrund til grund, at T2 vidste, at pistolen tilhørte A, da han valgte at lægge pistolen tilbage i det uaflåste skur. Landsretten lægger også til grund, at tiltalte T2 vidste, at A er medlem af *Loyal To Familia*.

...

Med den begrænsning, at det ikke er bevist, at besiddelsen er sket i forening med og efter fælles forståelse med A, tiltræder landsretten således byrettens vurdering af skyldsspørgsmålet for så vidt angår tiltalte T2.”

Den 15. april 2021 afsagde Retten i Kolding dom over A i dennes straffesag. A blev fundet skyldig i sagens forhold og straffet med fængsel i 20 år. Under hovedforhandlingen blev T2 og T1 afhørt som vidner.

A har anket dommen til frifindelse, og ankesagen er berammet til hovedforhandling i perioden 15.-25. november 2021.

Anbringender

A har anført navnlig, at han fortsat har retlig interesse i kæremålet, idet straffesagen mod ham fortsat verserer og skal hovedforhandles i Vestre Landsret den 15.-25. november 2021. Det fremgår af Retten i Koldings dom over ham, at Vestre Landsrets dom af 27. januar 2021 i straffesagen mod T1 og T2 har haft betydning for bevisbedømmelsen i straffesagen mod ham selv.

Det følger af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, at han havde ret til at udtale sig om forholdene i straffesagen mod T1 og T2, idet han var nævnt i anklageskriftet i den sag. Der var således en konkret risiko for, at retten til at blive betragtet som uskyldig blev tilsidesat, såfremt han ikke blev afhørt i sagen. Det er derudover retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at landsretten uden hans forklaring eller andre objektive beviser lagde til grund, at pistolen tilhørte ham.

Endvidere havde han efter retsplejelovens § 748, stk. 1, ret til at overvære hovedforhandlingen. Det var ikke berettiget at afvise hans ønske herom med henvisning til administrative forhold.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at A ikke har den fornødne retlige interesse i at få landsrettens kendelse prøvet, idet dommen i sagen mod T1 og T2 er endelig.

For så vidt angår den subsidiære påstand har anklagemyndigheden anført navnlig, at dommen i sagen mod T1 og T2 ikke indeholder en afgørelse i forhold til A, og at hans ret til kontradiktion derfor ikke er krænket.

A havde ikke krav på at blive fremstillet med henblik på at overvære hovedforhandlingen i straffesagen mod T1 og T2, jf. retsplejelovens § 748, stk. 1. Det må lægges til grund, at As interesse i at overvære retsmødet var, at de tiltalte og vidnernes forklaringer i sagen mod T1 og T2 kunne få betydning for den senere sag mod ham. A overværede med sin forsvarer sagen i byretten, uden at han eller forsvareren fandt anledning til at stille spørgsmål. Herefter og da As forsvarer havde adgang til at være til stede ved sagens behandling i landsretten, har As retigheder som sigtet været varetaget på tilstrækkelig og forsvarlig vis af forsvareren.

Hertil kommer, at har A i sin egen straffesag har lejlighed til at høre T1s og T2s forklaringer som vidner, og han har mulighed for at fremføre sine bemærkninger hertil.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår for Højesteret, om det er med rette, at Vestre Landsret har givet afslag på As anmodning om at måtte afgive vidneforklaring eller at overvære hovedforhandlingen i straffesagen mod T1 og T2.

Højesteret finder, at A ikke har retlig interesse i prøvelse af afgørelsen om, at han ikke skal afhøres som vidne i straffesagen mod T1 og T2, idet dommen i denne straffesag er endelig. Det bemærkes endvidere, at T1 og T2 efter det oplyste forventes afhørt som vidner i straffesagen mod ham selv.

Højesteret afviser derfor sagen for så vidt angår den del af kæremålet, som vedrører afslaget på As anmodning om at blive afhørt som vidne i straffesagen mod T1 og T2.

Efter retsplejelovens § 748 har sigtede ret til at overvære retsmøder i egen straffesag. Straffesagen mod T1 og T2 angik ikke samme forhold som dem, A er sigtet for. A var derfor ikke berettiget til at overvære hovedforhandlingen i straffesagen mod T1 og T2 i medfør af retsplejelovens § 748. Det kan ikke føre til et andet resultat, at T1 og T2 er indkaldt som vidner i straffesagen mod A.

Højesteret stadfæster derfor den del af kendelsen, som angår afslaget på As anmodning om at blive fremstillet med henblik på at overvære hovedforhandlingen i straffesagen mod T1 og T2.

Thi bestemmes:

Sagen afvises for så vidt angår den del af kæremålet, som vedrører afslaget på As anmodning om at blive afhørt som vidne i straffesagen mod T1 og T2.

Kendelsen stadfæstes for så vidt angår bestemmelsen om, at A ikke skal fremstilles med henblik på at overvære hovedforhandlingen i straffesagen mod T1 og T2.

A skal betale sagens omkostninger for Højesteret.